

■ **مدیرمسئول:** محمدامین ایمانجانی
■ **قائم مقام مدیرمسئول:** مسعود فروغی
■ **سردبیر:** محمد زعیم زاده
■ **دبیر وقایع اسرائیلیه:** محمدصادق علیزاده
■ **تلفن و فکس:** ۶۲۹۹۴۹۵ (۰۲۱)
■ **کدپستی:** ۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
■ **جاب:** جایگاه دانشگاه آزاد اسلامی
■ **نشانی:** خیابان حافظ، پایین تر از جمهوری، روبه روی ساختمان بورس ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

مروری بر نظریات اسموتریچ در مورد آینده غزه

بلعیدن زمین پس از نسل کشی

سیدعلی مددبیدی

چند وقتی است که از برخی اعوان و انصار رژیم عباراتی به گوش می رسد که حاکی از این است که بسیار مشغول برنامه ریزی برای فردای روز پاکسازی هستند و به نوعی از همین حالا برای منافع و عواید اقتصادی نوار غزه در روزی که از هر نوع ساکن فلسطینی تخلیه شده، کیسه دوخته اند. از بین تمامی افراد، عبارت پردازی های وزیر دارایی یزلال اسموتریچ شاخص تر از همه است. وی که با نگاه های افراطی اش از افراد شاخص حزب راست محسوب می شود، در بین سخنانش از ابتدای سال جاری میلادی نکاتی را طرح کرده که بخشی از طرح رژیم برای فردای روز تخلیه غزه را افشا می کند.

غزه چیست؟

پیش از بررسی کم و کیف نظریات وزیر دارایی، ابتدای امر خالی از لطف نیست که نگاهی به وضعیت جغرافیایی نوار غزه ببندیم تا اساساً روشن شود در غزه با چه چیزی مواجه هستیم. غزه نوار باریک در ساحل شرقی دریای مدیترانه است که طول آن حدود ۴۱ کیلومتر و عرض آن بین ۶ تا ۱۲ کیلومتر متغیر است؛ مساحت کل آن نزدیک به ۳۶۵ کیلومتر مربع برآورد می شود. از شمال و شرق با رژیم، از جنوب غربی با مصر و از غرب با دریای مدیترانه هم مرز است. این محدودیت فضایی، همراه با جمعیتی بیش از ۲ میلیون نفر، باعث شده غزه یکی از متراکم ترین نقاط کره زمین باشد و هرگونه بحث اقتصادی یا بازسازی، مستقیماً به همین فشردگی و کمیابی زمین پیوند بخورد.

ساحل مدیترانه ای غزه حدود ۴۰ کیلومتر امتداد دارد. در امتداد این نوار ساحلی، چندین محله و شهر کوچک شکل گرفته اند که مهم ترین آن ها خود شهر غزه، خان یونس و رفح است. بندر اصلی غزه تاریخی طولانی دارد؛ هرچند در سال های اخیر به دلیل محاصره و محدودیت های رژیم اسرائیل، فعالیت های تجاری و ماهیگیری آن به شدت محدود شده است. با این حال، موقعیت جغرافیایی نوار غزه به آن پتانسیل طبیعی برای تبدیل شدن به یک مرکز ترانزیت دریایی و تجاری در شرق مدیترانه را می دهد. از منظر گردشگری بالقوه، غزه دارای سواحل شنی ممتد و آب و هوای مدیترانه ای است که می تواند برای ایجاد مراکز تفریحی و توریستی جذاب باشد. پیش از آغاز محاصره در دهه های اخیر، بخش هایی از ساحل غزه برای گردشگری داخلی و حتی منطقه ای استفاده می شد، با هتل ها و رستوران هایی که اکنون بیشتر آن ها از بین رفته یا متروک شده اند. همین ویژگی هاست که در برخی طرح های افشا شده، مانند «Gaza Riviera»، مسئله گردشگری به عنوان پایه ای برای بازسازی اقتصادی مطرح می شود. در این سناریوها، نوار ساحلی غزه نه فقط یک محدوده مسکونی متراکم بلکه به مثابه یک فرصت سرمایه گذاری در زمینه املاک، گردشگری و تجارت دریایی ترسیم می شود.

دندان طمع

یزلال اسموتریچ، وزیر دارایی رژیم، در ماه های اخیر بارها درباره آینده نوار غزه سخن گفته و نگاه اقتصادی خاصی را مطرح کرده که همگی حاکی از دندان تیزشده طمع رژیم برای غزه است. برنامه روی کاغذ ساده است: در مرحله اول قرار است غزه با خاک یکسان و خالی از سکنه بشود و در مرحله دوم این زمین ساحلی به منبعی برای جذب سرمایه بدل شود. بر اساس گزارش های رسانه های عبری، او معتقد است که پس از پایان جنگ و مرحله «تخریب»، باید به مرحله «ساخت» رسید و غزه را به یک «real estate bonanza» یا «مینی طلای املاک و مستغلات» بدل کرد. اسموتریچ تأکید کرده است که زمین های غزه فرصتی استثنایی برای سرمایه گذاری و توسعه اقتصادی هستند و حتی ادعا کرده مذاکراتی با ایالات متحده برای تقسیم و بهره برداری از این زمین ها در جریان است. قریب دو هفته پیش، وی در طی سخنانی به صورت مبسوط طرح ابتدایی ایده اش را برای افکار عمومی افشا کرد؛ یزلال اسموتریچ، وزیر دارایی راست افراطی، در این رابطه گفت که نوار غزه یک «گنجینه» بالقوه املاک و مستغلات است و او در حال مذاکره با ایالات متحده در مورد چگونگی تقسیم این منطقه ساحلی پس از جنگ است و یاد دیگر از پس این کلمات تمایل رژیم برای الحاق نوار به نقشه رژیم را آشکار کرد. وزیر در یک کنفرانس املاک و مستغلات در تل آویو صحبت کرد و گفت که این فرصت «به خودی خود سودآور است». اسموتریچ در ادامه گفت: «ما هزینه زیادی برای این جنگ پرداخت کرده ایم. باید ببینیم که چگونه زمین را به صورت درصدی تقسیم کنیم. تخریب، اولین مرحله در نوسازی شهر را قبل از انجام داده ایم. اکنون باید بسازیم.» او افزود: «یک طرح تجاری وجود دارد که توسط حرفه ای ترین افراد اینجانب تهیه شده و روی میز رئیس جمهور ترامپ است.» در اردیبهشت ماه او گفته بود که جمعیت ساکن این منطقه فقط در بخش کوچکی از نوار غزه محدود می شوند و بقیه منطقه محاصره و کاملاً ویران خواهد شد. اسموتریچ در طی سخنانی دیگر ادعا کرده بود که دیدگاه او برای بازسازی غزه پس از تخریب از حمایت دونالد ترامپ برخوردار است. ترامپ در بهمن ماه سال گذشته اشاراتی به این موضوع داشت و گفته بود که ایالات متحده غزه را تصرف و ساکنان آن را جابه جا خواهد کرد و آن را به یک مرکز گردشگری تبدیل خواهد نمود.

اولین پرداخت؛ ۲۹ میلیارد دلار

مسئله مهم سرمایه است. فارغ از هزینه های بازسازی و تبدیل غزه به آنچه که اسموتریچ و... در ذهن مشغول ساخت آن هستند، باید دید که صرف تصرف غزه و نگهداری آن برای رژیم قرار است چه قدر آب بخورد. فرض بر این است که در صورت در دست گرفتن کنترل کامل نوار غزه، حتی بدون بازسازی کامل، اما با پذیرش مسئولیت جمعیت آن از سوی رژیم، صرفاً در یک فقره مبلغی به میزان ۱۰۰ میلیارد شیکل (۲۹ میلیارد دلار) لازم خواهد بود. این مبلغ پوشش دهنده جمع آوری زباله، ساخت مسکن پایه، زیرساخت های فاضلاب، آب و برق و ایجاد مراکز بهداشت و درمان است.

فرا تر از این هزینه اولیه، برآورد می شود که هزینه سالانه نگهداشت کنترل کامل غزه بین ۶۰ تا ۱۳۰ میلیارد شیکل (۱۷،۴ تا ۳۷،۶ میلیارد دلار) باشد. این هزینه شامل پذیرش بخشی از مسئولیت نظام آموزشی، به میزانی که برای رفع حساسیت های بین المللی کافی باشد، تأمین کامل مواد غذایی و استقرار یگان های ارتش رژیم اسرائیل با جابه جایی دوره ای نیروهای ذخیره می شود. به طور خلاصه، بزرگ ترین بار مالی، حفظ حضور نیروهای ارتش در داخل نوار غزه خواهد بود تا نظم برقرار شود و امنیت برنامه های آتی تضمین گردد. در مرحله بعدی، حفظ کنترل کامل غزه پس از تصرف نظامی می تواند ماهانه ۱۰ تا ۱۵ میلیارد شیکل (۲،۷ تا ۴ میلیارد دلار) سالانه ۱۲۰ تا ۱۸۰ میلیارد شیکل (۳۲ تا ۴۸ میلیارد دلار) هزینه اضافی داشته باشد که شامل هزینه های جنگ یا زیان های اقتصادی نمی شود.

یک مقام ارشد وزارت دارایی به Ynetnews گفت که هزینه های ترکیبی می تواند کسری بودجه امسال را به ۶ تا ۷ درصد برساند و احتمال افزایش بیشتر آن در سال آینده وجود دارد. این مقام گفت: «آژانس های رتبه بندی اعتباری، که همگی چشم انداز منفی برای اسرائیل صادر کرده اند، ممکن است به زودی رتبه اسرائیل را به سطوحی که در کشورهای کمتر توسعه یافته دیده می شود، کاهش دهند.»

نتیجه

در ظاهر، نگاه اسموتریچ می تواند جذابیت هایی برای سرمایه گذاران بین المللی داشته باشد: زمین های ساحلی، امکان احداث مراکز تفریحی و نزدیکی به بازارهای منطقه ای. او حتی به صراحت گفته است که غزه پس از تخریب، آماده

«یک فرصت سرمایه گذاری بی سابقه» خواهد بود. اما این رویکرد اقتصادی با چهار مانع جدی روبه رو است: نخست، تراکم بالای جمعیت فلسطینی و مسئله اسکانشان. دوم، محدودیت های حقوق بین الملل که تصرف یا تغییر کاربری

زمین های اشغال شده را غیرقانونی می داند. سوم، واکنش های منفی داخلی و بین المللی که چنین نگاهی را بی اعتنایی آشکار به حقوق و بقای مردم غزه می دانند و در آخر، هزینه مالی کمرشکن کنترل غزه برای رژیم.